

(3 Hours)

N.B. : (1) All questions are **compulsory**.

(2) All questions carry **equal marks**.

(3) Figures to the right indicate marks to each **sub-question**.

- Q.1. Attempt **any two** of the following.
- a) Critically examine Anarchism as a political theory. 10
 - b) Explain Liberalism as an ideal form of government. 10
 - c) What is Nationalism? Is it always desirable? Justify your answer. 10
- Q.2. Attempt **any two** of the following.
- a) Elaborate upon the pros and cons of right to dissent. 10
 - b) Examine the notion of republicanism as developed by Philip Petit. 10
 - c) Explain the notion of positive and negative liberty in brief. 10
- Q.3. Attempt **any two** of the following.
- a) Discuss the Bhoodan Movement initiated by Vinoba Bhave as means to bring about economic equality. 10
 - b) Elaborate upon Dworkin's notion of equality of resources. 10
 - c) Explain the types of equality in detail. 10
- Q.4. Attempt **any two** of the following.
- a) Describe John Rawls's notion of justice in detail. 10
 - b) Critically examine Plato's theory of justice. 10
 - c) Give an account of Ambedkar's notion of Social Justice. 10
- Q.5. Write notes on **any two** of the following.
- a) Vices of Totalitarianism 10
 - b) Hobbes's notion of Negative Liberty 10
 - c) Notion of Sarvodaya according to Gandhi 10
 - d) Nozick's view of justice 10

[वेळ: ३ तास]

[गुण: १००]

- सूचना: १. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
२. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

प्र.१ कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

१. एक राजकीय विचारधारा म्हणून अराजकतेचे परिक्षण करा.
२. सरकारचे आदर्श प्रकार म्हणून उदारमतवाद स्पष्ट करा.
३. राष्ट्रवाद म्हणजे काय? ते नेहमीच इष्ट असते का? आपले उत्तर समायोजित करा.

प्र.२ कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

१. असहमतीच्या अधिकाराचे नफे व तोटे विशद करा.
२. फिलिप पेटीटच्या रिपब्लिकनवादाच्या कल्पनेचे परीक्षण करा.
३. सकारात्मक आणि नकारात्मक स्वातंत्र्याची कल्पना थोडक्यात स्पष्ट करा.

प्र.३ कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

१. आर्थिक समानता आणण्यासाठी एक साधन म्हणून विनोबा भावेंनी सुरु केलेल्या भूदान आंदोलनाची चर्चा करा.
२. रॉनॉल्ड डवॉर्किन स्रोतांच्या समानतेचे विचार सविस्तर करा.
३. समतेचे वेगवेगळे प्रकार स्पष्ट करा.

प्र.४ कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

१. जॉन रॉल्सची न्यायाची कल्पना सविस्तर मांडा.
२. प्लेटोच्या 'न्याय' उपपत्तीचे परिक्षण करा.
३. आंबेडकरांची सामाजिक न्यायाची कल्पना मांडा.

प्र.५ कोणत्याही दोहोंवर टिपा द्या.

१. अधिनायकतेचे दूषण
२. हॉब्सची नकारात्मक स्वातंत्र्याची कल्पना
३. गांधीच्या मतानुसार सर्वोदयाची कल्पना
४. नोझिकचे न्याय बदलचे मत
